

STORTINGET

Representantforslag 36 L

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Nicholas Wilkinson og Karin Andersen

Dokument 8:36 L (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nicholas Wilkinson og Karin Andersen om lovfestet krav om logoped i kommunene, slik at alle får den språkhjelpen de trenger

Til Stortinget

Bakgrunn

I tråd med regjeringens forslag vedtok Stortinget i 2017 å legge inn flere yrkesgrupper i paragrafen om kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester i helse- og omsorgstjenesteloven, jf. Prop. 71 L (2016–2017) og Innst. 378 L (2016–2017). Fra 2018 ble det stilt krav om at alle kommuner skal ha lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor og helsesøster. Fra 2020 ble det i tillegg stilt krav om at kommunene skal ha ergoterapeut, psykolog og tannlege.

Logoped er ikke inkludert i listen over skal-tjenester.

Logopeder gir nødvendig helsehjelp. De arbeider med personer som har utviklingsmessige eller ervervede språk-, tale-, svelg- og kommunikasjonsvansker. I tillegg jobber logopeder med kommunikasjonshjelpemidler (ASK) knyttet til barn, unge og voksne med ulike behov. De bidrar til å forebygge mulig livstruende situasjoner ved for eksempel å redusere risikoen for aspirasjon, lungebetennelse, og derav for tidlig død. Tap av språklige og kommunikative ferdigheter, samt mangel på logopedhjelp for å trene opp språklige funksjoner, kan få store psykologiske, sosiale og helsemessige konsekvenser for den enkelte pasienten. Dette vil igjen føre til betydelige økonomiske konsekvenser for samfunnet,

da mange ikke vil kunne jobbe etter en alvorlig språksvikt og mangel på opptrening. Det er helt essensielt å mestre tale- og skriftspråket i et samfunn for å kunne delta på lik linje med resten av befolkningen.

Eksempelvis får blant annet ett av 500 barn alvorlige og langvarige vansker med tale og språk. 15 000 personer får hjerneslag hvert år, og av dem får 3 000–5 000 afasi. 8 000 personer har til enhver tid Parkinsons sykdom, og opptil 90 pst. av denne gruppen får kommunikasjonsvansker.

Afasiforbundets undersøkelse fra 2019 viste at 62,7 pst. av norske kommuner ikke har offentlig logoped som yter behandling til voksne. Det kommer ikke fram hva slags tilbud kommunene faktisk har. I de kommunene det ikke finnes offentlig logopedtjeneste, er ansvaret lagt på private logopeder og Helfo. I mange mindre kommuner finnes ikke private logopeder, eller de private logopedene dekker ikke alle brukergrupper. Private logopeder kan selv vurdere hvilke, og hvor mange, pasienter de har kapasitet til å følge opp. Det betyr at det blir tilfeldig og lite forutsigbart om pasientene får hjelp eller ikke. Så lenge tjenesten ikke er lovpålagt og en skal-tjeneste, så har man ingen god oversikt over logopediske tjenester til befolkningen.

Når pasienter ikke henvises til logoped eller har tilgang på logopediske tjenester, kan det bety at de ikke får oppfylt sin rett til nødvendig helsehjelp. Det kan få konsekvenser for pasientsikkerheten og livskvaliteten til den enkelte.

Forslagsstillerne mener at logopeder må bli en integrert del av behandlingsskjeden og anses som nødvendig kjernekompetanse i kommunen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

V e d t a k t i l l o v

om endring i helse- og omsorgstjenesteloven

I

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. gjøres følgende endring (krav om logoped i alle kommuner):

§ 3-2 annet ledd første punktum skal lyde:

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut, *logoped* og psykolog.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

21. oktober 2020

Nicholas Wilkinson

Karin Andersen